

12.12.2024

Vero-osasto
Neuvotteleva virkamies Pertti Nieminen

Valtionvarainministeriön asetus positiivisesta luottotietorekisteristä annettavien suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2025

1. Nykytila ja sen arviointi

Positiivisen luottotietorekisterin tietojen luovuttaminen alkoi kuluttajaluottojen ja näihin rinnastuvien luottojen osalta 1.4.2024. Positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain (739/2022) 31 §:n mukaisesti tietojen luovutuksesta positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 21 §:ssä tarkoitetulle toimijalle peritään maksu. Lain 21 §:ssä tarkoitettuja toimijoita ovat lain 16 §:n 1 ja 2 momentissa määritellyt ilmoitusvelvolliset elinkeinonharjoittajat sekä muut elinkeinonharjoittajat, joilla on velvollisuus arvioida kuluttajan luottokelpoisuus tai tarkistaa kuluttajaa koskevien tietojen ajantasaisuus.

Positiivisen luottotietorekisterin tietoja voidaan luovuttaa näille toimijoille tietojen luovuttamista koskevassa päätöksessä yksilöityihin, positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 21 §:n mukaisiin käyttötarkoituksiin. Positiivisen luottotietorekisterin tietojen luovutukset tapahtuvat luottotietoraportin muodossa. Luottotietoraportti sisältää positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 §:ssä säädetyt ajantasaiset tiedot.

Verohallinnon tulorekisteriyksikön positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 21 §:n nojalla tekemä tietojen luovutus on valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:ssä tarkoitettu julkisoikeudellinen suorite. Tiedot luovutetaan vastauksena luotonantajan tai muun positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 21 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantiin oikeutetun tekemään kyselyyn. Kysely tehdään henkilötunnuksella. Maksu peritään tiedonluovutustavasta riippumatta. Maksu peritään, vaikka henkilöä, jonka tietoja kysellään, ei löytyisi rekisteristä. Tällöin vastauksena kyselyyn luovutetaan tieto, että asiakasta ei löydy. Myös virheellisellä henkilötunnuksella tehdystä kyselystä peritään maksu, jos henkilötunnus täyttää henkilötunnuksen muotovaatimukset.

Positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 24 ja 28 §:ssä mainituilla viranomaisilla eli Suomen Pankilla, Rahoitusvakausvirastolla, Finanssivalvonnalla, kuluttaja-asiamiehellä, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ja Tilastokeskuksella on oikeus saada positiivisen luottotietorekisterin tietoja maksutta laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Valtiovarainministeriön antama asetus (1108/2023) positiivisesta luottotietorekisteristä annettavien suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2024 tuli voimaan 1.4.2024 ja on voimassa 31.12.2024 asti. Maksuasetusvalmistelun yhteydessä suoritemäärän ennakoitiin olevan noin 6 miljoonaa kappaletta vuoden 2024 loppuun mennessä. Ennuste perustui Finanssiala ry:ltä saatuihin tietoihin sen jäseninä olevilta luottolaitoksilta vuosittain haettavien luottojen lukumääristä sekä keväällä 2021 ja vuonna 2023 luotonantajille suunnattuihin sidosryhmäkyselyihin.

Maksuasetusvalmistelun yhteydessä maksullisen toiminnan tuotoilla katettavien kustannusten ennustettiin olevan 6 230 000 euroa. Suoritemääräarvioiden ja kustannusennusteiden mukaisesti vuoden 2024 maksuasetuksen 1 §:n 2 momentin mukaan maksua peritään 1,04 euroa yhtä henkilöä koskevien tietojen luovutusta kohden.

Syyskuun 2024 loppuun mennessä luottotietorekisteristä on annettu 3 254 617 maksullista suoritetta. Suoritteiden kokonaismäärän arvioidaan päätävän noin 4,9 miljoonaan laskutettavaan kyselyyn. Suoritemääräarvion kautta momentille 12.28.14 arvioidaan tuloutettavan tänä vuonna noin 5,1 miljoonaa euroa.

Maksulliselle toiminnalle ennustetaan kertyvän kustannuksia noin 4 miljoonaa euroa vuonna 2024. Kustannukset jäävät ennakoitua pienemmiksi, koska sekä henkilöstökulut että ostopalvelut toteutuvat alhaisemmalla tasolla kuin mitä maksuasetuksen valmisteluvaiheessa ennustettiin. Kustannusvastaavuus olisi edellä mainittujen arvioiden perusteella noin 128 prosenttia. Arvio maksullisten suoritteiden määrästä ja kustannuksista on tehty syyskuun 2024 tietojen perusteella, joten arvioon koko vuoden kustannusvastaavuudesta liittyy myös epävarmuutta.

2. Ehdotus asetukseksi

2.1. Yleistä

Valtion maksuperustelain 8 §:n nojalla ehdotetaan, että valtiovarainministeriö antaa positiivisesta luottotietorekisteristä annettavista suoritteista perittävästä maksuista asetuksen, joka koskee positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain nojalla luovutettavia tietoja. Asetuksen ehdotetaan olevan voimassa vuoden 2025 ajan. Yhden kalenterivuoden voimassa oleva maksuasetus on perusteltu, koska rekisterin toiminta käynnistyi 1.4.2024 ja rekisterin käytön suoritemääriä ja sen aiheuttamia kustannuksia on syytä arvioida vuosittain toiminnan alkuvaiheessa.

Positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain mukainen maksullinen toiminta budjetoidaan bruttomenettelyllä siten, että menot kirjataan toimintamomentille 28.10.03 ja toiminnan tulot tuloutetaan täysimääräisesti momentille 12.28.14.

2.2. Hinnoittelu

Asetuksen 1 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi positiivisesta luottotietorekisteristä annettavista maksullisista julkisoikeudellisista suoritteista sekä niiden hinnoista. Mainitun pykälän 1 momentin mukaan Verohallinnon tulorekisteriyksikön positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 21 §:n nojalla tekemä tietojen luovutus olisi valtion maksuperustelain 6 §:ssä tarkoitettu julkisoikeudellinen suorite, josta maksu määrätään omakustannusarvon perusteella.

Asetusehdotuksen 1 §:n 2 momentin mukaan kustakin yhtä henkilöä koskevasta tietojen luovutuksesta perittäisiin 1,02 euron suuruinen maksu. Hinta laskisi 0,02 euroa eli 2 prosenttia vuonna 2024 voimassa olevaan asetukseen verrattuna.

Ehdotus pohjautuu suoritemääräarvioon, jonka mukaan positiivisesta luottotietorekisteristä annettaisiin vuoden 2025 aikana noin 7 000 000 yhtä henkilöä koskevaa tietojen luovutusta. Vuoden 2024 aikana maksullisia tietojen luovutuksia on ollut keskimäärin vajaa 600 000 kappaletta kuukaudessa. Kyselyiden määrään ei odoteta merkittävää muutosta vuonna 2025, jolloin kuukausittaisella keskimääräisellä suoritemäärällä päästään noin 7 miljoonaan kyselyyn.

Maksullisen toiminnan tuotoilla katetaan positiivisen luottotietorekisterin toiminnan järjestämisestä syntyvät kustannukset, jotka aiheutuvat luotonantajille tuotettavista palveluista. Kustannukset koostuvat vuosittaisesta järjestelmän ylläpidosta ja pienkehityksestä syntyvistä kustannuksista sekä luotonantajien osuudesta rekisterin perustamiskustannuksista vuosittaisina poistoina laskettuna.

Tietojen luovutuksesta perittävän suoritteen hinta muodostuu seuraavasti:

Luotonantajien osuus positiivisen luottotietorekisterin perustamiskustannuksista 10 vuoden poistomenettelyllä	+	Luotonantajien osuus positiivisen luottotietorekisterin ylläpidon vuosikustannuksista
---	---	---

Maksullisten tietojen luovutusten määrä

Luotonantajien osuus rekisterin kustannuksista määritettiin vuoden 2024 maksuasetusvalmistelun yhteydessä. Laskelma toteutettiin Verohallinnon ja valtiovarainministeriön välisenä yhteistyönä niin, että kunkin rekisterin osa-alueen osalta suoritettiin arvio siitä, kuuluuko se luotonantajan vai viranomaisten palveluihin ja missä suhteessa se jakautuu näiden kesken. Tämän lisäksi arvioitiin kunkin osa-alueen osuus kokonaisuudesta. Näin saatiin laskettua luotonantajien prosenttiosuus rekisterin rakentamisen ja ylläpidon kustannuksista, joka on 49,9 prosenttia.

3. Taloudelliset vaikutukset ja kustannusvastaavuus

Vuonna 2025 positiivisen luottotietorekisterin maksulliseen toimintaan ennakoidaan kohdistuvan kustannuksia 7 100 000 euroa. Näistä 1 600 000 euroa on järjestelmän poistokustannuksia ja loput 5 500 000 euroa ylläpidon vuosikustannuksia. Ylläpidon kustannuksista reilu miljoona euroa on henkilöstökustannuksia ja loput muita ylläpito- ja pienkehityskustannuksia.

Valtion talousarvioesityksen mukaan positiivisesta luottotietojärjestelmästä annetun lain mukainen maksullinen toiminta budjetoidaan bruttomenettelyllä siten, että menot kirjataan toimintamomentille 28.10.03 ja toiminnan tulot tuloutetaan täysimääräisesti momentille 12.28.14. Maksuasetuksen mukaisen maksullisen toiminnan ennakoidaan aiheuttavan vuonna 2025 Verohallinnon tulorekisteriyksikölle kustannuksia 7 100 000 euroa toimintamomentille 28.10.03. Tietojen luovutuksista perittävillä maksuilla arvioidaan kerättävän maksullisen toiminnan tuottoina vastaava summa 7 100 000 euroa, joka tuloutetaan täysimääräisesti momentille 12.28.14.

4. Valmistelu

Asetus on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa.

Asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen (N:o TM0201) kohdan 2.2.8. nojalla valtion maksujen vahvistaminen on käsiteltävä raha-asiainvaliokunnassa silloin, kun esityksessä on kysymys vuositasolla vähintään viiden miljoonan euron määräisestä maksutulosta tai valtiovarainministeriö ei ole lausunnossaan puoltanut maksujen vahvistamista ehdotetulla tavalla. Tähän viitaten vero-osasto pyysi valtiovarainministeriön budjettiosastolta lausuntoa asetusluonnoksesta.

Budjettiosasto puolsi lausunnossaan asetusluonnosta.

Liitteet

Liite 1 Hinnoittelulaskelma 2025

Liite 2 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

LIITE 1**Hinnoittelulaskelma 2025**

Investointikustannukset, poistot	1 600 000
Tuotannon ylläpitokustannukset	5 500 000
Maksullisen toiminnan tuotoilla katettavat kustannukset	7 100 000
Suorite-ennuste	7 000 000
Hinta, euroa / maksullisen toiminnan suorite	1,02

LIITE 2**Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma**

	2025
	ennuste
Maksullisen toiminnan tuotot, suoritteiden myyntituotot	7 100 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	7 100 000
erilliskustannukset	4 100 000
osuus yhteiskustannuksista	3 000 000
Kustannukset yhteensä	7 100 000
Kustannusvastaavuus (tuotot – kustannukset)	0
Kustannusvastaavuus, %	100 %